

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 51, 772, 708, 706

Čtení: Ž 139, 1 – 12

Text: Mk 12, 32 – 34

I řekl mu ten zákoník: "Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že jest jediný Bůh a že není jiného kromě něho; a milovati jej z celého srdce, z celého rozumu i z celé síly a milovat bližního jako sám sebe je víc, než přinášet Bohu oběti a dary." Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království." Potom se ho již nikdo otáčet neodvážil.

Ježíš je při svém veřejném vystupování vystaven mnoha otázkám. Velekněží a starší se ho ptají, jakou mocí ty věci činí. Farizeové a herodiáni se ho ptají, zda je dovoleno dávat daň císaři. Po nich přijdou saduceové, kteří se ho ptají na vzkříšení. Zpravidla jde o rozhovor konfrontační, kdy odpůrci chtějí Ježíše nachytat a usvědčit jej, že se zpronevěruje Mojžíšovu zákonu. Nakonec k Ježíšovi přistoupí jeden ze zákoníků. Tento jediný, zdá se nemá žádný zlý úmysl. Zpovzdálí poslouchal předchozí rozhovory a shledal, že Ježíš odpovídá dobře. A s tímto pozitivním přístupem položil Ježíšovi otázku, která byla v té době velmi diskutovaná. Vypadá to, že chce upřímně znát Ježíšův názor a nejde mu o to Ježíše potopit. Proto si nepřibírá žádné svědky, ale mluví s Ježíšem osobně.

I za farářem občas někdo přijde s otázkou ohledně biblického textu a chce znát kazatelův názor. Tak jsem např. dostal otázku: co to znamená „nebýt daleko od Božího království“. Je to otázka, kterou vyvolává ten dnešní text, kde Ježíš říká onomu zákoníkovi: „Nejsi daleko od Božího království.“ A proto se v tomto kázání nebudu zabývat celým tématem dvojpříkázání lásky, ale jen tímto Ježíšovým dovětkem.

Jak si představit, že je někdo blízko nebo daleko od Božího království? Tak především je třeba si ujasnit, v jakém smyslu tady Ježíš pojem Boží království používá. My občas přemýšlíme o Božím království jako o nebi, kde přebývá Bůh, potažmo tedy o jakési posmrtné říši, kam se odebereme, až odejdeme z tohoto světa. Přispívá k tomu fakt, že v Novém zákoně se tentýž pojem označuje jako království Boží i nebeské. V evangeliích ovšem Ježíš, ale třeba i Jan Křtitel pracují s pojmem Božího království ještě jinak. V novozákonní době měl pojem „království nebeské“ mnohem širší a obecnější obsah. Je to v každém případě obraz. Obraz Boží svrchované vlády, čili teokracie. Dnes se ale často teokracie zaměňuje za klerikalismus, což je vláda kněží. To je ovšem hrubý omyl. Na rozdíl od vlády náboženských vůdců, která bývá autoritářská a totalitní, se teokracie vyznačuje naopak relativizací lidských autorit a osvobozením od lidské totality odkazem na svobodu svědomí a odpovědnost vůči Bohu. Je to i vyjádřeno slovem apoštola Petra: „Více sluší poslouchati Boha než lidi.“

Když se vrátím k tomu biblickému pojmu „Boží království“, znamená to jednoduše život v odpovědnosti Bohu a přijetí Boží svrchované vlády nad mým životem. Tam, kde upřímně milujeme Boha a bližního, tedy kde se začneme v životě Božími zákony skutečně řídit, tam jsme občany Božího království bez ohledu na dobu a na státní zřízení ve kterém zrovna žijeme. Ta Boží vláda je ovšem zjevná pouze těm, kdo získají jakýsi nový pohled na svět. „Nemůžete spatřit království Boží“, říká Ježíš Nikodémovi, „nenarodíte-li se znovu“. Ostatním je Boží království skryto.

Jak je to tedy s tím Ježíšovým výrokem, že můžeme být blízko nebo daleko od Božího království? Pojďme se podívat, jak s tímto pojmem pracuje Ježíš. Ježíš na více místech říká, že Boží království se přiblížilo, že není tu nebo tam, ale je mezi námi, že nás zastihuje, že ho můžeme spatřit, že do něho můžeme vejít, ale také z něj můžeme být uvrženi ven do temnot. O Božím království se dá názorně mluvit vlastně jen v podobenstvích. A to také Ježíš dělá. Mluví v obrazech. A ony obrazy začnou dávat smysl jen tomu, kdo věří. Ostatní slyší jen nějaké vyprávění nebo nějaké moudro. Učedníkům Ježíš říká: „Vám je dáno znát tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.“

Když jsem byl mládežník, viděl jsem věci dost černobíle, takže pro mě platilo, že buď jsem věřící a tím pádem patřím do Božího království anebo nejsem věřící a nejsem občanem Božího království. Pak ale člověk narazí v bibli na taková podivná vyjádření jako „být velký v království nebeském“ nebo být „nejmenší v království nebeském“ apod. Copak si nejsou v Božím království všichni rovni? Anebo jako tento zákoník: Není daleko od Božího království. To zní podobně, jako apoštolovo: „Myslím, že i já mám Ducha Božího“. Nebo třeba, že Bůh je spasitel všech lidí, ale „zvláště věřících“. To nezní moc černobíle. Je to takové pohyblivé, relativní vyjádření.

A tak jaký si udělat závěr z tohoto přemýšlení? Najednou jako by všechno bylo v pohybu. Boží království se přibližuje, roste jako strom z hořčičného zrna, kvasí jako kvas, který prokvasí celé těsto, dá se nalézt a skrýt jako poklad v poli, člověk může hledět a přesto ho nevidí, slyšet o něm a nechápe ho, být mu blízko, vstoupit do něj nebo z něj být vyhozen ven. Jedno však se zdá být zřejmé. Člověk může správně uvažovat jako onen zákoník, může takřikajíc kroužit kolem, být už už blízko, v jeho hledání už přihořívá, ale ještě pořád nemá plné poznání. Kdo o Božím království jen teoretizuje, jako např. já v dnešním kázání a nezačne v jeho rámci žít, myslet a jednat, ten je sice blízko, ale pořád jaksi vně. Zákoník možná dobře znal zákon, možná uměl správně odrecitovat „Slyš Izraeli, Hospodin, Bůh náš jest jediný Pán...“ ale něco mu asi pořád chybělo. Jako tomu bohatému mládenci, který všechno dodržoval, ale jen sobecky, aby měl život věčný, nikoliv, že by miloval Boha z celého srdce a svého bližního jako sám sebe. Ten bohatý mládenec byl téměř dokonalý, a přesto odešel smutný a v radost Pána svého nevstoupil.

Zákoník už byl hodně blízko a bible neříká, co s ním bylo dál. Ale ono je to vlastně jedno, jestli jsme blízko nebo daleko. Ježíš, když vypráví podobenství o marnotratném synu, tak říká něco naprosto neslýchaného: ten nezdárný syn, když byl ještě daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil. Být blízko nebo daleko nehraje pro Pána Boha roli. Bůh nám v našem hledání vychází naproti. Apoštol Pavel říká: Bůh chce, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat, a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. A žalmista dokonce řekne: „Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? Zamírím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. I kdybych vzlétl na křídlech jitrní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, tvoje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí.“

A tak jsem blízko nebo daleko od Božího království? Nevím. Důležité pro mě je, že Bůh není od nikoho z nás daleko.

Modlitba: *Pane, mnoho věcí nechápeme, často se ti vzdalujeme, tápeme kolem sebe jako ve tmě a doufáme, že ty jsi nám blízko. Kéž naše víra spoléhá na to, v co doufáme a je si jista tím, co nevidíme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane, svět kolem nás vypadá, jako tebou opuštěný, ale tak se to jeví jen pohledu bez víry. A my věříme, že ty jsi Pánem nad tímto světem, i když to vypadá, že zlo má navrch. Ale ve světě je také mnoho dobrého. A za to tě prosíme. Pomáhej těm, kdo nezištně usilují o dobrý a bezpečný svět, o dobré vztahy, o zdravé prostředí, o svět bez válek, násilí a bolesti. Žehnej snahám lékařů o uzdravení a záchranu lidských životů. Žehnej práci politiků, kteří berou své poslání jako službu společnosti. Žehnej lidem v pomáhajících profesích, aby kvůli svému náročnému a neziskovému povolání psychicky a fyzicky nevyhořeli. Žehnej těm, kdo druhým poskytují práci za spravedlivou mzdu. Posiluj naději v lidech, kteří si zoufají, otevři nové obzory lidem zklamáním, vykouszli úsměv na tváři smutných lidí. Pane, ty jsi blízko těm, kdo jsou zkrúšeni v srdci, zachraňuješ lidi, jejichž duch je zdeptán. Za všechny takové se přimlouváme a v modlitbách ti je přinášíme. Amen.*